

tfeu

Έγγραφο συνόδου

B9-0341/2022

29.6.2022

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δηλώσεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με τα εθνικά βέτο με σκοπό την υπονόμηση της παγκόσμιας
φορολογικής συμφωνίας
(2022/2734(RSP))

José Gusmão, Manon Aubry, Martin Schirdewan

εξ ονόματος της Ομάδας The Left

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τα εθνικά βέτο με σκοπό την υπονόμευση της παγκόσμιας φορολογικής συμφωνίας (2022/2734(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το τρίτο μέρος και το άρθρο 116 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 20 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ),
 - έχοντας υπόψη το πλαίσιο χωρίς αποκλεισμούς για τη διάβρωση της βάσης και τη μετατόπιση των κερδών (BEPS) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)/της G20 με τίτλο «Δήλωση σχετικά με μια λύση δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που προκύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας», το οποίο προσυπέγραψαν και με το οποίο συμφώνησαν 137 από τα 141 μέλη στις 4 Νοεμβρίου 2021,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των πολυεθνικών ομίλων στην Ένωση (COM(2021)0823),
 - έχοντας υπόψη την από 19ης Μαΐου 2022 θέση του επί της πρότασης οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την εξασφάλιση παγκόσμιου ελάχιστου επιπέδου φορολογίας των πολυεθνικών ομίλων στην Ένωση¹,
 - έχοντας υπόψη την ανάλυση του φορολογικού παρατηρητηρίου της ΕΕ, της 25ης Οκτωβρίου 2021, με τίτλο «Revenue effects of the global minimum tax: country-by-country estimates» (Επιπτώσεις του παγκόσμιου ελάχιστου φόρου στα έσοδα: εκτιμήσεις ανά χώρα),
 - έχοντας υπόψη τη μελέτη του Πολωνικού Οικονομικού Ινστιτούτου, του Ιανουαρίου του 2020, με τίτλο «Tax unfairness in the European Union: towards greater solidarity in fighting tax evasion» (Φορολογική αδικία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: προς την ενίσχυση της αλληλεγγύης για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 8 Οκτωβρίου 2021, 136 από τα 140 μέλη του πλαισίου χωρίς αποκλεισμούς για την BEPS των ΟΟΣΑ/G20 συμφώνησαν επί της μεταρρύθμισης του διεθνούς φορολογικού συστήματος βάσει μιας λύσης δύο πυλώνων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από την ψηφιοποίηση της οικονομίας και για τον περιορισμό του ανταγωνισμού όσον αφορά τη φορολογία εταιρειών μέσω της θέσπισης παγκόσμιου ελάχιστου φορολογικού συντελεστή 15 %·

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2022)0216.

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2020 μόνο έξι κράτη μέλη της ΕΕ είχαν πραγματικό συντελεστή χαμηλότερο από 15 %·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετοί γύροι διαπραγματεύσεων κατέληξαν σε μετριασμένη δέσμευση η οποία ήταν χαμηλότερη από την αρχική πρόταση του 21 %·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή του παγκόσμιου ελάχιστου φορολογικού συντελεστή στο πλαίσιο της προαναφερθείσας μεταρρύθμισης βάσει δύο πυλώνων θα είχε ως αποτέλεσμα οι χώρες να συγκεντρώνουν νέα έσοδα ύψους περίπου 150 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ ετησίως²·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ, συγκεκριμένα, θα μπορούσε να αυξήσει τα προερχόμενα από φορολογία εισοδήματος εταιρειών έσοδά της κατά περίπου 64 δισεκατομμύρια EUR ετησίως, με την επιβολή ελάχιστου πραγματικού συντελεστή φορολογίας εταιρειών 15 % σύμφωνα με τον πυλώνα II αυτής της παγκόσμιας συμφωνίας³·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με ανεξάρτητες μελέτες, ένας συντελεστής 25 % στην ΕΕ χωρίς εξαιρέσεις θα επέτρεπε την είσπραξη 234 δισεκατομμυρίων EUR⁴·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα φορολογικά θέματα στην Ένωση υπόκεινται σε ειδική νομοθετική διαδικασία και οι σχετικές αποφάσεις λαμβάνονται με ομοφωνία στο Συμβούλιο·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι χώρες του ΟΟΣΑ και της G20, συμπεριλαμβανομένων και των 27 κρατών μελών της ΕΕ, εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη συμφωνία μεταρρύθμισης των διεθνών φορολογικών κανόνων τον Οκτώβριο του 2021·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τη δέσμευση αυτή, σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις στη σύνθεση οικονομικών και δημοσιονομικών θεμάτων (ECOFIN) του Συμβουλίου δεν κατέστη δυνατό να εγκριθεί οδηγία της ΕΕ για την υποστήριξη και την εφαρμογή του δεύτερου πυλώνα της εν λόγω διεθνούς συμφωνίας (οδηγία για τον πυλώνα II), λόγω της έλλειψης ομοφωνίας·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Πολωνία, και πιο πρόσφατα η Ουγγαρία, άσκησαν το εθνικό τους βέτο για να εμποδίσουν την έγκριση της οδηγίας για τον πυλώνα II, παρόλο που αυτή υποστηρίχθηκε από όλα τα υπόλοιπα 26 κράτη μέλη·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ουγγαρία, παρά το γεγονός ότι συμφώνησε με την εφαρμογή της οδηγίας σε προηγούμενες συνόδους του ECOFIN, άσκησε το βέτο της στη σύνοδο του ECOFIN του Ιουνίου του 2022, αφότου η Πολωνία απέσυρε το βέτο που ασκούσε επί μακρόν·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δημόσια έσοδα που θα προέκυπταν από την εφαρμογή της οδηγίας για τον πυλώνα II στην ΕΕ θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικά δεδομένων του πολέμου στην Ουκρανία και των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών του εντός της ΕΕ, καθώς

² <https://www.oecd.org/tax/international-community-strikes-a-ground-breaking-tax-deal-for-the-digital-age.htm>

³ <https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf>

⁴ <https://www.taxobservatory.eu/wp-content/uploads/2021/10/Note-2-November-2021-1.pdf>

και της ανάγκης για φορολογική δικαιοσύνη και για να διασφαλιστεί η οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία με βάση τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα·

Γενικοί προβληματισμοί

1. βεβαιώνει ότι οι υφιστάμενοι διεθνείς φορολογικοί κανόνες είναι σε μεγάλο βαθμό παρωχημένοι και δεν δύνανται να ανταποκριθούν στην αυξανόμενη ψηφιοποίηση της οικονομίας και να περιορίσουν αποτελεσματικά τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή· υποστηρίζει ότι απαιτείται επείγοντως μεταρρύθμιση των κανόνων, μέσω της έγκρισης της παγκόσμιας φορολογικής συμφωνίας των ΟΟΣΑ/G20, ώστε τα διεθνή, ενωσιακά και εθνικά φορολογικά συστήματα να είναι κατάλληλα για τις νέες οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές προκλήσεις του 21ου αιώνα·
2. σημειώνει με μεγάλη ανησυχία τον συνεχιζόμενο ανταγωνισμό προς τα κάτω όσον αφορά τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος εταιρειών στις ανεπτυγμένες οικονομίες τις τελευταίες δεκαετίες· επισημαίνει την απότομη μείωση των μέσων συντελεστών φορολογίας εισοδήματος εταιρειών στην ΕΕ από 33,3 % το 2000 σε 22,7 % έως το 2020⁵· επαναλαμβάνει ότι χρειάζεται επείγοντως να επιβληθεί κατώτατο όριο όσον αφορά τη φορολογία εισοδήματος εταιρειών με τη θέσπιση ελάχιστου πραγματικού συντελεστή 15 %, σύμφωνα με τον πυλώνα II της παγκόσμιας φορολογικής συμφωνίας·
3. επισημαίνει ότι οι υφιστάμενοι φορολογικοί κανόνες και οι αποκλίσεις ως προς τους φορολογικούς κανόνες μεταξύ των κρατών μελών και πέραν αυτών, σε συνδυασμό με την έλλειψη διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων, επιτρέπουν στις πολυεθνικές εταιρείες να συμμετέχουν σε επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό που επιφέρει σημαντική μείωση των πραγματικών φορολογικών συντελεστών τους· υπενθυμίζει ότι η κατάσταση αυτή θέτει επίσης τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις σε σημαντικό ανταγωνιστικό μειονέκτημα, καθώς καταβάλλουν σημαντικά υψηλότερους πραγματικούς φορολογικούς συντελεστές απ' ό,τι οι πολυεθνικές εταιρείες, γεγονός που είναι απαράδεκτο·
4. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι απώλειες που προκύπτουν από τη χρήση διεθνών συναλλαγών για φοροαποφυγή και φοροδιαφυγή στερούν από τα κράτη μέλη της ΕΕ 170 δισεκατομμύρια EUR ετησίως⁶·
5. επισημαίνει την πρόσφατα εγκριθείσα θέση του σχετικά με την οδηγία για τον πυλώνα II, με την οποία ζητεί ταχεία εφαρμογή έως τον Ιανουάριο του 2023·
6. τονίζει ότι μόνο το 10 έως 15 % των πολυεθνικών καλύπτονται από τη διεθνή συμφωνία, καθώς και ότι οι εξαιρέσεις και οι απαλλαγές που περιλαμβάνονται στη συμφωνία επιτρέπουν περαιτέρω φοροαποφυγή και φοροδιαφυγή· τονίζει, επιπλέον, τον δυναμικό χαρακτήρα της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής· καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να επικαιροποιεί τη σχετική νομοθεσία για την καλύτερη αντιμετώπιση αυτού του καίριου ζητήματος·

Η τρέχουσα διαδικασία λήψης αποφάσεων και ο αντίκτυπος των εθνικών βέτο

⁵ <https://tradingeconomics.com/euro-area/corporate-tax-rate>

⁶ https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2018/07/PIE_Report_Tax_Havens_EU.pdf

7. τονίζει ότι η ψηφοφορία με ομοφωνία στο Συμβούλιο σχετικά με τη φορολογική πολιτική δεν ευνοεί τη δρομολόγηση των αλλαγών που απαιτούνται προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι τρέχουσες προκλήσεις· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η τρέχουσα κατάσταση συχνά έχει ως αποτέλεσμα καθυστερήσεις και μη επίτευξη προόδου όσον αφορά την εναρμόνιση των φορολογικών κανόνων σε ολόκληρη την Ένωση, η οποία θα ήταν προς όφελος όλων·
8. υπογραμμίζει με βαθιά ανησυχία το γεγονός ότι η άσκηση εθνικών βέτο έχει επανειλημμένως παρεμποδίσει την επίτευξη προόδου σε πολλούς σημαντικούς τομείς της φορολογίας, με συνέπεια να εκκρεμεί η έγκριση από το Συμβούλιο προτάσεων όπως αυτές που αφορούν την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ), την αναθεώρηση της οδηγίας για τους τόκους και τα δικαιώματα, τη μεταρρύθμιση του κώδικα δεοντολογίας για τη φορολογία των επιχειρήσεων, και τώρα την οδηγία για τον πύλωνα ΙΙ·
9. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι τα εθνικά βέτο σε φορολογικά θέματα έχουν χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά, ως μέσο πίεσης και ως διαπραγματευτικό χαρτί από ορισμένα κράτη μέλη με στόχο τον προσπορισμό κερδών, την εκμείωση παραχωρήσεων και την επιδίωξη άλλων ιδιοτελών συμφερόντων σε τομείς πέραν της φορολογίας και άσχετους με αυτή· τονίζει ότι η άσκηση αυτών των βέτο απειλεί να διαιωνίσει τις επίζημιες φορολογικές πρακτικές και την κοινωνική αδικία που υπονομεύουν την ικανότητα της Ένωσης να λειτουργεί αποτελεσματικά, να προάγει ίσους όρους ανταγωνισμού και να προστατεύει τα συμφέροντα των πολιτών της και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·

Συστάσεις για δράση και τομείς μεταρρύθμισης

10. καλεί την Ουγγαρία να σταματήσει αμέσως την παράλογη παρεμπόδιση της έγκρισης της παγκόσμιας φορολογικής συμφωνίας στο Συμβούλιο· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ένα μόνο κράτος μέλος μπορεί να εμποδίζει την εφαρμογή μιας τέτοιας ιστορικής συμφωνίας και να εκβιάζει τα υπόλοιπα 26 κράτη μέλη στις προσπάθειές τους για ενίσχυση της φορολογικής δικαιοσύνης·
11. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να μην εγκρίνει το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης της Ουγγαρίας έως ότου η χώρα συμμορφωθεί πλήρως με όλες τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στον τομέα του κράτους δικαίου και έως ότου εφαρμόσει όλες τις σχετικές αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου·
12. καλεί την Επιτροπή να κάνει χρήση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 116 της ΣΛΕΕ σχετικά με ορισμένες φορολογικές πολιτικές, προκειμένου να αρθεί η απαίτηση για ομοφωνία σε περιπτώσεις που η Επιτροπή κρίνει ότι η διαφορά μεταξύ των διατάξεων που προβλέπονται από νόμο, κανονισμό ή διοικητική πράξη στα κράτη μέλη στρεβλώνει τις συνθήκες ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά· παροτρύνει τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο αυτό, να υιοθετήσουν τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στους τομείς αυτούς για τους συγκεκριμένους λόγους· υπενθυμίζει στο πλαίσιο αυτό τις προγραμματικές δηλώσεις της Ursula Von der Leyen όταν ήταν υποψήφια Πρόεδρος της Επιτροπής, οι οποίες περιλάμβαναν τη δέσμευση για «χρήση των ρητρών των Συνθηκών που επιτρέπουν την έγκριση προτάσεων για τη φορολογία με

τη διαδικασία της συναπόφασης και τη λήψη των σχετικών αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο»·

13. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει εκ νέου πρόταση για τη μετάβαση από την ομοφωνία στην ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία σε ορισμένους τομείς της φορολογίας, ιδίως όταν αυτοί είναι απαραίτητοι για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης, της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής, καθώς και σε φορολογικά μέτρα που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος και την επίτευξη του στόχου μας για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας· υπενθυμίζει την ομιλία του πρώην Προέδρου της Επιτροπής, Jean Claude Juncker, για την κατάσταση της Ένωσης του 2018, με την οποία ζητούσε σύστημα ειδικής πλειοψηφίας για φορολογικά θέματα·
14. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει περαιτέρω κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να εφαρμοστεί η παγκόσμια φορολογική συμφωνία μέσω της διαδικασίας ενισχυμένης συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 20 της ΣΕΕ· καλεί περαιτέρω την Επιτροπή να διερευνήσει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός μηχανισμού για την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας ως πάγιας επιλογής σε περιπτώσεις όπου τρία ή λιγότερα κράτη μέλη παρεμποδίζουν την εφαρμογή φορολογικών μέτρων που αποσκοπούν στη διασφάλιση φορολογικής δικαιοσύνης, στην καταπολέμηση της φορολογικής απάτης, της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής, και στην προστασία του περιβάλλοντος·
15. υπενθυμίζει ότι ο φορολογικός συντελεστής 15 % είναι το απολύτως ελάχιστο ποσοστό και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προχωρήσουν περαιτέρω και να υιοθετήσουν υψηλότερο φορολογικό συντελεστή για να αποφευχθεί ο ανταγωνισμός προς τα κάτω με εναρμόνιση των φορολογικών συντελεστών στο 15 %· σημειώνει ότι αυτό μπορεί να έχει μόνο θετική συμβολή στην επίτευξη πιο φιλόδοξων πολυμερών συμφωνιών στο μέλλον·
16. τονίζει ότι, στην υποθετική κατάσταση στην οποία οι ΗΠΑ μπλοκάρουν τη διεθνή συμφωνία μη εφαρμόζοντας νομοθετική πράξη, η πολυμερής σύμβαση (MLC) που προβλέπει την κατάργηση και την αναστολή όλων των φόρων ψηφιακών υπηρεσιών και άλλα συναφή παρόμοια μέτρα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 δεν θα είναι πλέον εφικτή και θα πρέπει στη συνέχεια να ανακληθεί·
17. τονίζει τη νομιμότητα της έγκρισης από τα κράτη μέλη μέτρων για την υπεράσπιση των φορολογικών τους βάσεων, όπως τη μη έκπτωση των εξόδων, τα μέτρα παρακράτησης φόρου στην πηγή, τον περιορισμό της απαλλαγής των συμμετοχών και τις ειδικές απαιτήσεις τεκμηρίωσης, ιδίως όσον αφορά τη μεταβιβαστική τιμολόγηση·
18. τονίζει ότι πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει πως η οδηγία για τους τόκους και τα δικαιώματα (ΟΤΔ) και η οδηγία για τις μητρικές και θυγατρικές επιχειρήσεις επιτρέπουν στα κράτη μέλη την κυκλοφορία αφορολόγητων ροών παθητικού εισοδήματος που φτάνει σε δικαιοδοσίες τρίτων χωρών με χαμηλούς ή μηδενικούς φόρους· τονίζει περαιτέρω ότι και οι δύο οδηγίες μπορούν να παρέχουν κίνητρα στις εταιρείες να δημιουργήσουν δομές συμμετοχών σε κράτη μέλη με υποφορολόγηση, προκειμένου να επωφεληθούν από τις απαλλαγές από την παρακράτηση φόρου· καλεί την Επιτροπή να επαναφέρει την αναθεώρηση της ΟΤΔ, η οποία έχει παγώσει στο Συμβούλιο·

ο

ο ο

19. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.